

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنج شنبه ۲۵ اسفند ماه ۱۳۴۹

فهرست مطالب:

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: معرفت و کتر امین -
- د کتر موسوی امین - مهتدس والا
- ۳- تصویب صورت مجلس
- ۴- طرح لایحه یک دوازدهم بودجه دل کشور بابت فروردین ۱۳۴۰ و ارسال به مجلس سنا
- ۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه (مجلس دو ساعت و ده دقیقه پیش از ظهر بپایست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

- رئیس - صورت غائبین جلسه پیش قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)
- غائبین با اجازه آقایان: د کتر اسدی - وثوق - ظفر قوامی - سترک - خلعتیری - بهبهانی - سنندجی
- غائبین بی اجازه آقایان: د کتر حاتم - هدیه - اعظم زنگنه - سرتیپ زاده
- دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه آقایان: محمودی امید سالار - بزرگنیا - د کتر موسوی اصفهانی - طهماسبی صالح - د کتر طاهری - د کتر سعید حکمت پورلی - بهمنیار عرب شیبانی
- رئیس - صورت مجلس هنوز توزیع نشده، یک ربع بعد خواهند رسید:

- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: معرفت - د کتر امین
- د کتر موسوی امین - مهندس والا

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود آقای د کتر امین (نماینده گان - تشریف ندارند) پس نفر بعدی صحبت میکند تا ایشان بپایند. آقای معرفت بفرمائید.

معرفت - بنام خداوند متعال قبل از اینکه عرایض خود را بسمع نمایندگان محترم برسانم از اینکه موجبات تصدیق آقایان محترم را فراهم میآورم معذرت میخواهم ضمناً از این جا بعموم فرهنگیان و اهالی محترم پایتخت که مجاهدت نموده و اینجانب را به نمایندگی خود انتخاب کرده اند و میتوانم صدای فرهنگیان را بگوش ملت ایران برسانم درود میفرستم.

آقایان محترم من افتخار دارم که بیش از بیست سال در فرهنگ خدمت کرده و تقریباً تمام مدارج را طی نموده ام و بدردهای معلمین و نگهبانان آگاه هستم و بویلاوه بتمت اجتماعی دیگری هم دارم باینجهت آنچه بمرض میرسانم زبان حال عموم فرهنگیان کشور است.

آقایان محترم شما هم که نمایندگان واقعی ملت نجیب ایران هستید در حقیقت نمایندگان زبان گویای اطفالی هستید که در مدارس تحت تعلیم همین معلمین که من از جانب آنان در این جاسخن میگویم میناشید و باید به ندای پدران روحانی اطفال این کشور پاسخ بدهید و آنها را بکار و کوشش در راه خدمت مقدس معلمی مانده بپوشه دلگرم نمائید (صحیح است).

معلمین میگویند ما خدمت میکنیم و زحمتهای میکشیم و نتیجه ما حاصل عمری تحصیل و کوشش خود را رایگان به اطفال شما میآموزیم. ما هم مانند شما اطفالی داریم که باید مانند اطفال

شما تربیت شوند و مانند آنان زندگی راحتی داشته باشند ما هم باید از حداقل حقوق برای اعاشه خانواده خود برخوردار باشیم، معلمین میگویند ما باید سلامت باشیم و از وضع زندگی داخلی خود آسوده باشیم تا بتوانیم بنحو شایسته و مطلوبی وظائف خطیر و دشوار خود را در جامعه و فرهنگ ایفا نمائیم.

آنها میگویند در تمام بخرانهائی که در دنیا بوجود آمد که خواه ناخواه دامنگیر کشور عزیز ما هم شده است ثابت نمودیم به شاهنشاه و میهن خود علاقمند هستیم و با سختی معیشت و مشکلاتی که در پیش داشتیم فریب نخوردیم و جانبازی کردیم و هزاران بیماری و دردهای بی درمان را تحمل نمودیم و دل خوش داریم که به میهن و شاهنشاه و فرهنگ خدمت میکنیم. ما حاضریم مانند شمع بسوزیم تا دیگران از پرتو زحمات ما در آسایش و رفاه باشند و تا این خدمت بی شائبه را با کمال صداقت و از روی رضا و رغبت انجام داده و میدهیم ما انتظاری نداریم جز آنکه ما هم مانند سایر طبقات از حداقل مایحتاج زندگی برخوردار باشیم و وجود سالم داشته باشیم تا بتوانیم مفید واقع گردیده و بخدمات صادقانه و بی‌ریای خود ادامه دهیم.

آقایان محترم در ایامی که میهن مقدس ما دستخوش حوادث ناگوار گردیده بود معلمین با کمال صفا و صمیمیت و صداقت و شهامت مبارزه کرده و به تعلیم و تربیت ابناء کشور اشتغال داشتند و هیچگاه تحت تأثیر افکار و امیال بدخواهان قرار ننگرفتند و در این اواخر نیز که زمزمه‌هایی برخاسته و وعده‌ای قصداً شدند از ناراحتی و عدم رضایت معلمین سوءاستفاده نموده و کمی حقوق آنان را وسیله اجزای اغراض خود قرار دهند معلمین بیدار و وطن پرست با نهایت هشجاری توجهی به تبلیغات سوء آنها نکردند (صحیح است) و بخصوص پس از اینکه اعلامیه‌هایی از طرف لیسانسیه‌های دانشسرای عالی و جمعیت‌های معلمین صادر و معلمین شریف‌را به توجه و عنایت شاهنشاه و علاقه هیئت محترم دولت و نمایندگان محترم مجلسین مطمئن نمودند خوشبختانه همگی با دل‌گرمی بکار خود ادامه داده و به کسانی که قصد اخلال داشتند پاسخ منفی دادند و ثابت شد

که این طبقه روشن فکر و اصیل و شریف تا چه اندازه به میهن و مقدسات و فرهنگ خود علاقمند میباشند و کمی حقوق مانع از انجام وظیفه آنها و کوتاهی در کارشان نخواهد گردید.

بهمین مناسبت من از اینجا بعموم معلمین شریف درود میفرستم و تقاضا دارم جناب آقای نخست وزیر و جناب آقای دکتر جهان‌شاه وزیر محترم فرهنگ که هر دو از شخصیت‌های شریف هستند برای آسایش و رفاه حال معلمین و فرهنگیان اقدام اساسی بعمل آورند.

از اینکه جناب آقای نخست وزیر فرمودند که در بودجه مبلغی باین منظور در نظر گرفته‌اند تشکر میکنم ولی باید این نکته را نیز متذکر باشند که معلمین در پایه‌های پائین حقوقشان خیلی کم است و باید این نقص جبران گردد ولی در عین حال نباید فراموش کرد که آنها هم که در پایه‌های بالا هستند وضع بهتری ندارند و عموماً ماغبیل و دارای زن و فرزند هستند که خواه ناخواه مخارجشان خیلی سنگین است و باید آنها را هم مورد نظر قرار داد. بعلاوه کارمندان پیمانی وزارت فرهنگ هم همین وضع را دارند. بنابراین تنها رفع مشکل يك دسته از آنان کافی بنظر نمی‌رسد و باید برای تمام طبقات فرهنگی فکر عاجلی کرد تا همگی در رفاه و آسایش باشند.

تهیه و تاسیس بیمارستان جهت فرهنگیان در تهران و شهرستانها و بسط و توسعه شرکت‌های تعاونی روی اصول صحیح مانند فروشگاه‌های ارتش و امثال آن و تهیه خانه و مسکن برای معلمین و تجدید نظر در ساعات کار و توجه به بهداشت مدارس و اطاف‌های درس و وسائط نقلیه و امثال آن عموماً مسائلی است که باید مورد نظر و علاقه قرار گیرد.

سال گذشته کوپتهائی بکارمندان دادند تا از آن بعضی از احتیاجات خود را تأمین کنند همچنین اگر در هر سال بورس‌هایی برای مطالعه معلمین در نظر گرفته شود و عده‌ای از معلمین برای تکمیل مطالعات خود به کشورهای خارج عزیمت نمایند و بجای اینکه همیشه بورسها به نور چشمی ما اختصاص داده شود. به معلمین زحماتش را گذار گردد یکی از مواردی است که معلمین دلخوش خواهند

شد و تجدید نظر در سازمان وزارت فرهنگ و تجدید نظر در برنامه فعلی مدارس همه از مسائلی است که چیز تولید نارضایتی نتیجه دیگری ندارد.

چند روز قبل بنده بدیدن جناب آقای دکتر جهان‌شاه صالح رفتم و پس از مذاکراتی باطلاع ایشان رسانیدم که اکنون قرار است بکارمندانیکه خوب کار کرده‌اند پاداش داده شود.

پس این جلوگیری از تبعیض چه عیبی دارد که معلمین هم مورد نظر قرار گیرند خیلی متشکرم که ایشان بلافاصله دستور دادند و در اینخصوص اقدام فرموده‌اند و به اطلاع ایشان برسانم هر قدم مفیدی که برای رفاه معلمین و فرهنگیان و بهبود وضع این طبقه بردارند من و دوستان عزیز فرهنگی من که در اینجا تشریف دارند (مقصودم آقایان گرچی و موسوی ما کوئی است) بلکه عموم فرهنگیان و فرهنگ دوستان از ایشان متشکر خواهند شد.

دیشب در روزنامه خواندم که عجله ماهیانه مبلغی قریب سه هزار ریال بعنوان پاداش به معلمین داده خواهد شد البته این اقدام خیلی بمورد و بجا است ولی باید اقدام خیلی اساسی‌تر و چنانچه قبلاً عرض رسانیدم طوری باشد که اولاً از ترفی اجناس جلوگیری شود و هم برای عموم طبقات فرهنگی بترتیبی که از مضیقه فعلی جلوگیری گردد بعمل آید.

مثلاً دولت میتواند با اراضی وسیعی که در سراسر کشور در اختیار دارد مانند اراضی شهرداری و اوقاف و خالصه و غیره.

اول برای معلمین خانه بسازد و بهای آنرا با اقساط طویل‌المدت از آنها دریافت دارد و بانکهای ساختمانی را موظف به ساختمانی این قبیل خانه هانماید.

در این مورد طرحی هم تهیه شده است که بیش از چهل نفر از آقایان محترم نمایندگان امضاء نموده‌اند و تقدیم مقام معظم ریاست میکرده و استدعا دارد دستور فرمائید رسیدگی و بمورد اجرا گذاشته شود.

(صحیح است - احسن است)

رئیس - آقای دکتر امین بفرمائید

دکتر امین - بنام خداوند بخشنده مهربان از بدو تشکیل حکومت مشروطه در ایران و افتتاح مجلس اول تمام دولت‌ها بر نامه اصلاحی بمجلس تقدیم کرده‌اند قطعا علاقه برای خدمت باین آب و خاک داشته و اقداماتی نیز بعمل آورده‌اند و اغلب متشاء خدمات بزرگی نیز برای مملکت و مشروطیت بوده‌اند.

منحصراً در ۳۰ سال اخیر خدمات و اقدامات بزرگی از نظر اجتماعی و فرهنگی و بهداشتی و عمرانی و ارتباطی بعمل آمده بویژه در هفت سال اخیر با علاقه و راهنمایی شاهنشاه و فعالیت مجلسین و علاقه و فعالیت دولتها خدمات بزرگی انجام شده که بنده حتم دارم افراد ملت ایران باین حقیقت واقف هستند ولی از طرف دیگر حس احتیاج ملت ایران بتکمیل زندگی اجتماعی و درك کاروان تمدن و سیر در شاهره ترقی و تمدن جهانی و داشتن زندگی و اجتماع مترقی تشنه اصلاحات بیشتری بوده که هنوز قانع و سیر آب نمیتواند بشود دولت جدید که از اشخاص پاک و فعال تشکیل یافته و با احترام و علاقه اینکه بشخص جناب عالی آقای نخست وزیر داریم و مورد تأیید مجلس میباشد نوبت خدمت بیشتری برای مملکت بما مینهد ولی باید متذکر شوم که تنها پاکی و درستی و فعالیت و کار برای درك موفقیت کامل و رسیدن به هدف عالی و غائی خدمتگزاری بمملکت و ملت کافی نمیشود.

بلکه باید همکاری و همگامی و دلسوزی و پشت کار خیلی زیادتری در بین باشد امیدوارم آنهم موجود باشد قبل از شروع بشرح عریض و مذاکرات در موارد مختلفه قبلاً میخواهم دو موضوع رایاستحضار برسانم

از نظر روحی و روانشناسی جلب اطمینان و ایمان در جوامع بشری و اجتماعات و زندگی یکی از عوامل مهم موفقیت است متأسفانه در اغلب مؤسسات و ادارات و وزارت خانه‌ها و دولتها توجه نمیشود يك مدیر، يك رئیس، يك

تماسی که آنها باملت دارند رفع نواقض موجوده را بعمل آورند و طوری اقدام کنند که تماس مأمورین کمتر گردد تلگرافی از تبریز رسیده آقای وزیر دارائی تقدیم میکنم. موضوع دیگر تأمین زندگی و راحتی کارمندان دولت و تثبیت وضعیت و مقام و حقوق و معشیت آنها است، چرخهای فعاله این مملکت با کارمندان دولت میباشد آقایان تصدیق میفرمایند اکثریت کارمندان دولت با حقوق فعلی در نهایت عسرت و مضیق هستند با بالا رفتن هزینه زندگی و کرایه منزل حقیقه زندگی برای آنها خیلی مشکل و طاقت فرساست جزعه معدودی که نورچشمی هستند و یا حقیقه کار نمیکند و اضافاتی دریافت میکنند بقیه حقا ناراحت بوده و پشت میز اداره باعضانیت و ناراحتی کار کرده و اغلب با ناراحتی فکری و روحی موجب ایجاد ناراضی برای مردم میشوند، باید واحد و مبنای حداقل زندگی تعیین شود (صحیح است) آقایان بعد از اضافات و ترمیم حقوق کارمندان و فرهنگیان و دانشگاهیان و پزشکان یک دیر بعد از ۲۸ سال خدمت هزار و سیصد تومان حقوق میگیرد یک استاد پایه ده، هزار و هفتصد تومان بعد از ۲۸ سال خدمت دریافت میکند و یک پزشک بعد از ۲۸ سال ۱۷۰۰ تومان حقوق دارد، یک لیسانس بعد از ۳۰ سال خدمت ۹۰۰ تومان حقوق دارد. این حقوقها بازندگی و لومتوسط باشد قابل مقایسه نیست، حقوق پایه یک دانشیاری، آموزگار، دبیر، معلم، استاد کم است اگر فکرش از حیث زندگی داخلی و فامیلی وجد و سطر زندگی راحت نباشد نخواهد توانست درس کلاس فرزندان مملکت را تعلیم دهد (صحیح است) و بالنتیجه نخواهد توانست آتیه مملکت را محکم و تأمین نماید (صحیح است) باید زندگی آنها تأمین گردد. موضوع دیگر تنبیه و تشویق است دزد و بد و خائن باید شدیداً تنبیه گردد، خوب و خدمتگزار باید تشویق شود.

بطور محکم کاران محترم آذربایجانی جناب آقای بهادری، جناب آقای مهندس اردبیلی جناب آقای هشتروبی مفصلا در موضوعات مختلف قبلا صحبت کردند و احتیاجات آذربایجان را بیان فرمودند ولی یک موضوع کوچک را هم بنده میخواهم عرض کنم و آن این است که ممکن است آقایان همکاران بفهمند که چرا آذربایجانها همیشه

معلم، یک مهندس، یک قاضی و یک استاد و یک وزیر باید علاوه بر اینکه اطلاعات کافی و تجربه کامل داشته و با مشورت متخصصین کارها را اداره نمایند، بلکه برای اداره موسسه یا اداره و وزارتخانه باید جلب اطمینان و ایمان افراد و کارمندان تابعه و مراجعین و اجتماع و ملت را بنمایند و با توجه به مراتب فوق پیش برود و برای نیل بمقصد نهائی که خدمت بهمنوعان و هممیهنان و مملکت است موفق بشود. متأسفانه اکثر مراجعین با ادارات و دستگاهها ناراحت و ناراضی بر میگردد بنده با احترامیکه بکارمندان دولت دارم و اطمینان دارم که اکثریت آنها پاک هستند ولی با تماسی که با ادارات و دستگاههای اداری و دولتی داریم متأسفانه باین نتیجه رسیده ایم که یکی از عوامل مهم ایجاد ناراضی و نااحتی عدم توجه بخواستههای ملت و مراجعین با ادارات و موسسات است آقایان تصدیق میفرمایند که اغلب رؤساء و مدیران کل و معاونین و وزراء بعد از احراز مقام خود را ماوراء دیگر مردم و ملت دانسته و از ملت فاصله می گیرند و چه بسا که از درک حقایق و دیدن و شنیدن حقیقت موضوعات مبتلا به مردم و دردهای ملت که اغلب خیلی کوچک میباشد بی اطلاع میمانند و همچنین عده ای بعد از احراز مقام به ملت با نظری اهمیت و کوچک نگاه میکنند برای مثال عده ای از مأمورین مالیه را در نظر میگیرم با تأیید اینکه اشخاص پاک و شریف در وزارت دارائی زیاد است متأسفانه عده مفرض و یابی اطلاع هم هستند امر و وصول مالیات باید با احترام ب مردم و حوصله اجرا کرده اخیراً وزارت دارائی برای وصول و جلب اطمینان مردم تسهیلاتی مقرر داشته و راهنمایی و راهپائی برای تصفیه حساب مودیان قائل شده است ولی اغلب در شهرستانها مجریان با نظر عناد و نظر مشخص و خدانکرده غرض و نادانی یا بدسلیقگی موجب ناراضی ز اقوام میکنند. یا مثلاً قسمت های منطقه در شهرستانها تعیین شده که عذاب الیمی برای مردم و محاضر تولید شده است و موجب سوء استفاده شده با تشکر از خدمات و تسهیلاتی که آقای وزیر سابق دارائی برای راحتی ملت و تأمین حقوق دولت و وصول مالیات بعمل آورده بود از جناب آقای وزیر دارائی که شخص پاک و بصیر و مطلع و لایق هستند انتظار داریم توجه بیشتری در مورد مأمورین و

بیشتر در اطراف آذربایجان صحبت میکنند، آقایان تمام کشور تمام خاک ایران یعنی ازما کو تا چاه بهار از آبادان تا سرخس برای ما محترم است مردم تمام مملکت برادران و خواهران ما هستند چون ما با آذربایجان تماس بیشتری داریم از این جهت راجع با آذربایجان بیشتر صحبت میکنیم آذربایجان زخمتهای زیادی کشیده آذربایجان در دوره های مختلف، بنده در دوران مغول عرض نمیکنم از اول صفویه تا بحال ببینید چه کشتارها، چه قتل و غارتها میتحمل شده است در آذربایجان خانواده ای پیدا نمیکنید که جوانهایش کشته نشده و یا خانه وزندگی شان بتاراج نرفته باشد بنده خانواده ام از اول مشروطه تا بحال دومی تبه بغارت رفته یکی بوسیله مستبدین یکی بوسیله آشوبگران، همچنین سایر آقایان خواستم عرض کنم اگر ما راجع با آذربایجان صحبت میکنیم بعلت تماس مستقیمی است که با آنجا داریم و مستقیماً بما مراجعه میکنند و ما مزاحم همکاران محترم میشویم در خصوص اعتبارات بانکیها و تخصیص آنها بکارهای تولیدی باید عرض کنم که تا حال اغلب اعتبارات و کومکها و وامها بین استانها و جمعیت و شهرستانها مرتب و منظم و خوب تقسیم نشده، هر کس زور داشته و پیروز بوده و یا قدرتی داشته و یا راهش را بلند بوده است زود تر و بیشتر استفاده کرده و برای عده زیادی اشکالاتی ایجاد شده است. در سه سال قبل اهالی آذربایجان بادهستورات موکد شاهنشاه و علاقه اهالی شرکتی برای کارخانه سیمان در آذربایجان اقدام و تأسیس کردند و مبلغی پول جمع شد و ثبت هم دادند و با وجود اطلاعی که وزارتخانه مربوطه از اول کار داشته روی علی توچه و کومک نشد اهالی محل مأیوس شده و سرمایه خودشانرا اکثر اگر رفتند و یک ناراضیتی و دل سردی بزرگی تولید شد فعلاً از جناب آقای نخعت وزیر و وزارت صنایع خواهشمندم تسهیلاتی برای تأمین این کارخانه بعمل آورند که برای عمران و آبادی آذربایجان یک موضوع حیاتی است، در آذربایجان هر کیسه سیمان تا ۲۵ تومان فروخته شده است در صورتیکه قیمت اصلی آن ده تومان است در خصوص تجارت و سیاست ارزی دولت باید عرض کنم آنچه تا بحال روشن شده این است که دولت ها تاجر خوبی نبودند نمیتواند باشد یک وقتی باندلزه ای ارز داشتند که آزاد بهمه میفروختند و فعلاً بقدری در فشار

گذاشته اند که ارز محصلین و اسانید که اغلب برای تکمیل مطالعه و درك علم و هنر طبق قوانین مصوبه باروپا و امریکا رفته اند قطع شده است. علت چیست و مقصر کیست.

رئیس - آقای دکتر امین، آقای افتخار هشرودی ده دقیقه از وقت خودشان را بجناب عالی داده اند. که از این دقیقه استفاده میکنید، فقط ده دقیقه.

دکتر امین - متشکرم. سازمان برنامه با تشکیلات عریض و طویل و میلیارد ها تومان بودجه و صدها متخصص و نیروهای کامل و کافی مادی و معنوی و فنی که در اختیار دارد انتظار آتی که داشتیم عملاً نتیجه کامل نداده است تصدیق میکنیم که خدماتی شده و مطالعات خیلی زیادی بعمل آمده ولی معادل این پولها نیست. میلیونها تومان خرج مطالعه و طرح و برنامه ها شده است آقایان بنده تصدیق میکنم و ایمان دارم که برای هر کارولو کوچک باشد مطالعه و برنامه لازم است ولی آیا میتواند مطالعات جامع در قسمت های عمومی مثلاً در قسمت فرهنگ و ساختمانهای فرهنگی دبستان، دبیرستان، مدارس حرفه ای، کود کستان و غیره برای قسمت های مختلفه مملکت بکنند، میشد روی اصول صحیح برای استانهای مختلفه در سمسری گرمسیر و سرد سیر و معتدل، بگنجایش و مقدار معین تهیه کرد و زود انجام داد. یا برای بیمارستان، درمانگاه، آزمایشگاه و یا کارخانه یک مریه مرتب و سیستماتیک تهیه و اجرا نمود. در آذربایجان ما از خدمات سازمان برنامه جز یک قسمت های خیلی کوچک چیزی ندیده ایم مگر اینکه راه آهن میانه، مزاعه و تیزیز را بحساب آن بگذاریم جای تأسف و خجالت است که بنده برای صدمین بار از پشت تریبون عرض میکنم که سازمان برنامه در عرض ده سال نتوانسته بیمارستان دانشگاه و دانشکده پزشکی و ادبیات و کشاورزی و فنی دانشگاه تبریز را بسازد و اقلاً یکی را تمام نماید. با او امر و تا کیدات اعلی حضرت همایونی هنوز نا تمام مانده است، راه، پل، سدی در آذربایجان ساخته نشده است بنده اینها آنرا تذکر ندیم در وظیفه نمایندگان تصور کرده ام. من خیلی معذرت میخواهم که مال آذربایجان را مثال زدم چون از نزدیک تمامی داشته و اطلاع کامل دارم جناب آقای آرامش که شخص فعال و کاردان و پاک هستند امیدوارم که بتوانند

این موسسه عظیم را تکان داده و خدمات و اقداماتی بفرمایند.

در موضوع راه سازی باید بگویم که ما راه حسابی و خوب نداریم و یا خیلی کم داریم راههای اصلی و اساسی بین پایتخت و استانها اغلب راههای قدیمی هستند که کمی عریض و تسطیح شده اند، مامورین راه اغلب عوض راه سازی خاک بازی دارند بودجه اغلب صرف مرمت های موقتی است تصدیق میکنیم که راه سازی حسابی بودجه زیادی لازم دارد با این بودجه ها راه حسابی مشکل است ولی امروزه راه موجب ارتباط و عامل مهم سیرو نفوذ تمدن باجتماعات است. دولت باید از جاهای دیگر آنچه ممکن است قطع کرده به راه و فرهنگ و بهداشت بدهد مخصوصاً باید با همکاری سازمان برنامه راههای اصلی مملکت را از شمال بجنوب و از شرق بغرب و استانهای دور مانند کرمان و بلوچستان و آذربایجان و خوزستان بسازد و مربوط سازد.

راه تهران به تبریز و تبریز به بازرگان امروزه يك شاهراه بین المللی است هنوز اقدامی نشده آن جاده های قدیم است که يك کمی تسطیح شده اند، راه آهن ایران که با علاقه و فعالیت زیاد شاهنشاه فقید ایجاد شده و بوسیله دستگاههای خودمان حفظ شده خوشبختانه از گزند طوفان حوادث محفوظ مانده و امروز فعالیت میکند و خوشبختانه با علاقه شاهنشاه به تبریز و مشهد مقدس وصل شده امیدوارم که بکرمان و قسمت های دیگر هم وصل شود. امیدوارم در اداره راه آهن توجه بکنند و دقت بیشتری بکنند که اهالی و مسافرین بیشتر راحت باشند. جناب آقای مهندس بهنیا مرد پاک و کاردان و دانشمندی هستند امیدوارم بیشتر دقت کنند. اما در موضوع فرهنگ که خوشبختانه دولت نیز در برنامه اش برای توسعه و تکمیل وسائل فرهنگ و دانشگاهها توجه زیاد دارد خوشبختانه افراد ملت ایران در تمام شهرها و قصبات و دهات علاقه افزای بتکمیل علم و دانش دارند و بحقاً باید بگویم که در سالهای اخیر مدارس زیاد شده و مدارس حرفه ای باز شده و وزارت فرهنگ و فرهنگیان زحمات زیادی متحمل میشوند، وزیر جدید فرهنگ جناب آقای دکتر صالح که از اساتید و

بزرگان عالم مقام کشور بوده و زحمات زیادی در بهداشت و بهداری مملکت کشیده اند و وارد هستند ایشان ۲۵ سال است با فرهنگ تماس دارند مخصوصاً خوشوقت شدم که در کنفرانس شان در مورخه ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵ توضیح داده اند باید تحصیلات ابتدائی را در دهات تعمیم داده اند ما اکثر آقایان مدرسه هستند سابقاً در مکتب خانه های دهات درس میخواندند ولی امروز متأسفانه آنرا از دست داده و مدرسه هم در اغلب دهات و بخش های دور افتاده و مرزهای کشور جانشین آن نشده است آقایان مادر آذربایجان يك دهات و بخش هایی داریم مانند هشتگرد چاراویماق، کلیسر، آلان بر اغوش که هر کدام متجاوز از صد هزار نفر نفوس هستند چیز عده خیلی معدودی مدرسه ندارند قانون تعلیمات اجباری باید سرلوحه برنامه دولت باشد. اما در موضوع فرهنگ که دولت در برنامه اش پررنگ چاپ شده بود برای تکمیل وسائل فرهنگ و دانشگاه توجه زیادی دارد برای آذربایجان و کردستان و بربادان آذربایجانی و کردستانی فرهنگ اساس سعادت شان است آذربایجان با وضعیت جغرافیائی باید در بودجه فرهنگی سهم بزرگی داشته باشد. در خصوص دانشگاهها باتشکر از مراحم عالیله شاهنشاه که بتأسیس دانشگاههای شهرستانها توجه فرمودند و دانشگاههای شهرستانها افتتاح شده خدمات زیادی میکنند ولی آقایان و ساکنان کم است متأسفانه برای صدمین بار عرض میکنم که ساختمان های آنها مخصوصاً تبریز از ۱۱ سال پیش شروع شده برای بیمارستان، دانشکده پزشکی، دانشکده ادبیات و کشاورزی و فنی ولی هنوز بجائی نرسیده است که موجب احتیاج و نیاز شد ولی آقایان ما ما میبایست آنچه را که ساخته بشود تا در مقابل ملت ایران در مقابل وجدان خود راحت باشیم بنده بارها عرض کرده ام و باز هم عرض میکنم که اینقدر باید کوشش کنیم که فرهنگ و دانشگاه را دور از سیاست و تحریک و اخلاص و حقه بازی پیش برود بنده بنام يك فرهنگ، بنام يك معلم و بنام يك استاد دانشگاه عرض میکنم باید باتمام قوا کوشش نمائیم و نگذاریم سیاست و اخلاص و خدانکرده افکار پلید باجتماع ما بفرهنگ و دانشگاههای ما راه یابد چرا باید دانشجویان دانشگاه

کنند و بسر کلاس نروند اینها برادران و خواهران عزیز و فرزندان ما هستند باید علت و ریشه و اساس این تحریکات و محرکین را پیدا کنیم و از حالا نگذاریم دوره های تشنج و لجاجت کسیختگی تکرار شود.

جوانان ما دانشجویان ما پاك و بی آرایش هستند دانشجویان اساتید خود را دوست دارند و بچشم پدر نگاه میکنند اگر عده ای مغرض هستند باید علت و مغرض را پیدا نمود باید بجوانان حقیقت و راه را نشان دهیم و آنها را راهنمایی کنیم و نگذاریم از راه راست منحرف شوند باید در خواسته های حقه و قانونی دانشجویان و جوانان را تأمین نماییم در خصوص محصلین خارج در اروپا و امریکاها بیش از ۱۶ هزار محصل داریم که در اداره آنها باید خیلی دقیق باشیم جناب آقای وزیر فرهنگ که خوب وارد هستند باید در این قسمت دستوراتی صادر فرمایند که نسبت بوضع آنها بیشتر وقت و رسیدگی شود باید بدو آنها از نزدیک رسیدگی کرد باید احتیاجات فردی و اجتماعی آنها را درک نمود و رفع نمود اگر آنها را خوب تربیت کنیم و خوب باز بیاوریم نعمت و ثروت و سعادت بزرگی برای آتی مملکت خواهد بود و اگر خدای نکرده توجه نشود بد بختی بزرگی خواهد بود.

رئیس - آقای دکتر امین ده دقیقه وقت هم تمام شد.

دکتر امین - پنج دقیقه دیگر اجازه بفرمائید.

رئیس - مگر خود آقای دکتر افتخار هشتروندی

پنج دقیقه دیگر را بدهند

دکتر امین - بسیار خوب الان تمام میکنم مبارزه

با مواد مخدره و تصویب و اجرای قانون منع کشت تریاک خدمات بزرگی به نسل فعلی و آتی انجام داده است بنده باز هم عرضی دارم که بعداً مزاحم می شوم.

رئیس - آقای دکتر موسوی شما هم دقیقه وقت دارید

که پنج دقیقه آقای افتخار هشتروندی داده اند و پنج دقیقه آقای معرفت.

دکتر موسوی امین - قبل از آغاز سخن از همکاران

عزیزم آقای افتخار هشتروندی و معرفت که موافقت فرمودند چند دقیقه از وقتشان را به بنده مرحمت کنند سپاسگزارم

بنده قصد صحبت نداشتم و همین امر سبب شد که نتوانستم بموقع نوبت خود را بگیری امام صاحب پریشب اورل هریمین سفیر کبیر سیار دولت ممالک متحده امریکای شمالی و مطالعه آن در روزنامه ها بمن این فرصت را داد که بی آن که مجال طرح موضوع را در فرا کسیون حزب داشته باشم سخنی چند در این زمینه بعرض برسانم آقایان روزنامه های پیشبرای خوب مطالعه فرموده اند آقای سفیر کبیر دولت متحده ممالک امریکای شمالی ضمن مضامین خود متذکر شدند که منبر و پیام آور پیغام دوستانه رئیس جمهور کشور های امریکای شمالی بوده اند ما هنوز از مذاکرات رسمی ایشان اطلاعی نداریم ولی ظاهراً آنچه گذشته است در حدود مطالبی است که در جراید از قول ایشان و بعنوان مضامین فید شده است و همانطور که عرض کردم چون فرصت مذاکره با فرا کسیون حزب خود را نداشتم بنابراین مسئولیت این مطالب را از لحاظ حزبی شانه قبول میکنم لیکن ناگفته نخواهد بود آنچه میگویم سخنی است از زبان یک نماینده ملت در قانون قلوب ملت گفته شده است پیامی است که بعنوان دوستانه برای شاهنشاه ما از رئیس جمهور یکی از کشورهای بزرگ جهانی آورده شده است بنظر من با توجه به شخصیت رئیس جمهور این کشور که محبوبیت او در میان ملت خود از سالیان درازتر و هیجان ملت ما شهرت است باید این پیام ملت امریکا تلقی شود و با توجه باینکه شاهنشاه ما ممثل قومیت و شخصیت ملت ایران است (صحیح است) و قلوب فشرده ملت ایران را پشت سر دارند بنابراین این پیام از شخصیت بزرگ امریکا به شخصیت درجه اول کشور ما در حکم پیام ملت امریکا برای ملت نجیب و صلحجوی ایران است و ما به همین مناسبت از پشت این تریبون از ملت امریکا تشکر میکنیم از شخصیتی مانند کندی هم که به مستفاد اظهارات آقای هریمین سیاست صلحجویانه رئیس جمهور فقیدشان خدمات ما را که برای جهان آزاد نموده ایم تقدیر نموده اند تعقیب میکنند همین انتظار میرفت که در روزهای اول دوران زمامداری خود در نخستین سفری که نمایندگانش بعنوان سفیر صلح و پیام دوستی بکشورهای هم پیمان خود مانند انگلستان و فرانسه میکند کشور ما را هم که روزی تهران تعطیل

هم پیمانشان بودیم و هنوز هم ما در پیمان و اتحاد خود با این کشورها باقی هستیم از نظر دور ندارند و پیام صلح و دوستی ملتشان را برای ما بیاورند. نکته دیگری که در گفته‌های ایشان بنظر بنده رسید مربوط به کمک‌های امریکا بود آقای هریمن در این مورد چند مسئله و موضوع را اشاره کردند نخست اینکه با صریح‌ترین عبارتی گفته‌اند که ملت امریکا خواهان کمک برای بهبود اوضاع کشورهایی است که بتوانند همسایه دوست با آن رفتار میکنند از طرف دیگر مورد اثرات کمک‌های گذشته مندرک شده‌اند کمک‌هایی که به ملت ایران شده است اثرات تیسرویی بخشیده و همچنانکه اشاره کرده‌اند اگر همین وضع تا ده سال دیگر ادامه یابد ملت ایران از ملت‌هایی خواهد بود که ترفیقات شکر می‌راند جهان از خود نشان خواهد داد. در مقامی هم صحبت از کمک به هندوستان می‌آید و آنکه هر چند که چون تند کشوری است که برای استقلال خود در می‌کند بنابراین در مشروعیت کمک باین کشور تردید نمی‌توان داشت اما در مقام کمک به کشوری مانند کشور ما متذکر این مطلب هستیم که چون مأموریتی از این جهت نداشته‌اند نتوانسته‌اند وعده صریحی بدهند من فکر می‌کنم جا دارد بقبول از اینکه ایشان به میهن خود برگردند استنتاج و استدلال ملت ایران را در مقابل این مسائل و اظهارات بااطلاعتشان برسانیم و در موقعیکه گزارش خود را می‌دهند باین مسئله توجه بفرمایند ظاهر حال ملت امریکا در اساس امر آماده کمک به کشورهای دوست به منظور بهبود اوضاع آنها است از اظهارات آقای هریمن چنین استنباط می‌شود در صورتیکه کشورهایی باشند که کمک در مورد آنها تأثیر مثبت داشته باشد در صورتیکه برای استقلال خود کار کنند این کمک برای این ملت‌ها ادامه خواهد یافت از لحاظ خدمت و کار کردن برای استقلال کشور ما قهرمان این مسئله است امروز این روح استقلال طلبی ما است که بعد از هزاران سال و در مقابل آنهمه حواصت و حملات تاریخی با سر بلندی استقلال خودمان را حفظ کرده ایم و از طرف دیگر آثار کمک‌ها را خود پیام آورد دوستی با کمال صراحت تصدیق می‌کند بنابراین من اینطور بنظر می‌رسد که اظهارات ایشان در این مورد که

مأموریتی از این جهت نداشته‌اند از این لحاظ بوده است که ملت امریکا در دوران جدید حلقه متحد خود مخالف اینکه برای کلیه مسائل همچنانکه اشاره فرمودند رسیدگی کنند نداشته‌است در اساس مطلب عمده اینست که خود آقای هریمن اشاره می‌کنند گفتگویی نیست کشورهایی که رشد خود را در اثر کمک‌های گذشته نشان داده‌اند و در طول تاریخ هم سر بلندی خود را از لحاظ حفظ استقلال به تمام جهان به نیوت رسانیده‌اند بیش از همه استحقاق دارند که از این دوستی برخوردار شوند بنابراین امیدوارم که آقای هریمن این استدلال و استنتاج و این طرز برخورد و انعکاس گفته‌های ایشان را به ملت ایران در ضمن گزارش‌هایی که می‌دهند به عرض دولت امریکا برسانند (احسن صحیح است)

رئیس - آقای عباسی

عباسی - تمام وقتم را به آقای مهندس والا می‌دهم

رئیس - آقای مهندس والا

مهندس والا - برای بنده نهایت افتخار است که از این مجلس متمسک از طرف حزب مردم بمناسبت روز تاریخی ۲۴ اسفند که روز یادبود تولد اعلیحضرت فقید رضاشاه کبیر میباشد عرایضی بسمع نمایندگان محترم مجلس شورای ملی برساند

بمناسبت اهمیت این روز تاریخی و بمنظور تحلیل از روان با عظمت رضاشاه کبیر بنیان گزار صنعت نوین ایران روز ۲۴ اسفند موجودی فرمان ملوکانه که در تاریخ ۱۹/۹/۳۴ شرف صدور یافت بعنوان روز کارگر تعیین و مقرر گردیده است

از آنجائیکه در سر لوحه برنامه حزب مردم توجه و تأمین رفاه کارگران و بالا بردن سطح زندگی آنان قرار گرفته است از این جهت اجازه می‌خواهم قبل از آنکه از خدمات اعلیحضرت فقید بادی شود درباره اهمیتی که کارگر امروز در دنیا دارد و رفاه و آسایش این طبقه که بازوان توانای آنان چرخهای صنعتی کشور را بچرخ کند می‌آورد و ضامن پیشرفت اقتصادی کشور می‌باشد عرض بنمایم

خوشبختانه با توجه روز افزون شاهنشاه و تصویب قوانین مفیدی از جمله قوانین بیمه های اجتماعی و آئین نامه مربوط به آن و ایجاد صندوق تعاون بیمه کارگران

که از مترفی ترین قوانین تاریخی دنیا میباشند امروز تا حد مقبول و نسبت بسامت حال کار گرفته اند از این جهت دوازی نمودن با سایر قانون جهانست قبیله ایمنی کار کردن، فیم کار تکراری های سابق از پیش رو است

از جمله موجباتی که امروز اختیار است و است کار و بیمه های اجتماعی در استهلاک است ایجاد کار شهری نمودن کارگری و تأسیس کارخانه های مختلف و تاریخی و اقتصاد دولتی است و بی شک شورای عالی که صنعتی تنظیم ایجاد و تجهیز مراکز حرفه ای و فنی باید و همه چیز حمایتها فنی است که اگر از طرف دولت باشد و با رعایت مسئولیت بیشتر برای جبران خسارت کار و ایجاد محیط مناسب برای کارگری و کارگاهها و مراکز علمی و تحقیقاتی ایجاد نماید و برای تهیه کارگاهها و مراکز علمی و تحقیقاتی در ایران ایجاد نماید و مراکز علمی و تحقیقاتی در ایران ایجاد نماید

حکومتها باید از طرف دولت و بیرونی از جهت مقدس ملت که در این است و باید سعی داشته باشد که امروز در حدود سیصد هزار نفر در این کشور وجود دارد و این مقدار ۱۲۰۰۰۰۰ نفر می باشد و باید سعی شده که برای این امر چه در این است و امیدواریم که با تدبیر و تکیه بر کوشش و حمایتهای ایران بتواند در امر ایجاد و تهیه های اجتماعی و غیره اقدام نماید و علاوه بر آن در روزهای ۲۲ تا ۲۴ اسفند روزنامه تبلیغاتی ایجاد گردیده است و آنچه که میتوان اظهار داشت حمایت بی دریغ اعضا و فراکسیون پارلمانی حزب مردم برای تأمین رفاه کارگران و آتیه آنان و فرزندان آنان میباشد و حزب مردم با نهایت مراقبت از اقدامات و اعمال مفید دولت در این مورد پشتیبانی نموده و می نماید

و اما آنچه در مورد اعلیحضرت فقید لازم است معروض گردد امروز در مجلس شورای ملی ایران از مرد بزرگ گویا می شود که بانی ایران نوین، و بوجود آورنده یک کشور آزاد و مستقل و سر بلند، در میان ملل مترفی دنیا بود

اعلیحضرت رضاشاه فقید هشتاد و چهار سال پیش، در سال ۱۲۹۵ هجری، در یک چنین روزی قدم بعرصه وجود گذاشت

در اعلیحضرت فقید عباسعلی خان پهلوی وجد او مراد علیخان که در جنگ مرآت باشاهنشاهی و شهادت خاصی گشته شد، مرد و از افسران جوان ایران بودند و رضاشاه فقید در چنین خانواده از جان گذشته تربیت شد

اعلیحضرت فقید در سال ۱۳۰۷ هجری، در حال پنداری سینه بود و از نفوج سوان شو، شد و روح جنودش و مبارزه با مسئولان، ایمان روزگار شود بی وجود او تقویت گردید

مدت ها در خانه های تهران، تبریز، عماد، تبرع شاه و سایر نقاط کشور در احمدی و روح خود را در خلیج شکر گشت و در همه جا تکیه و اعتماد گذاشت و حاصل این اقدامات تا اینکه در سال ۱۳۳۳ هجری برای تشکیل قسطنطنیه فرافحانه تأیید گردید و بر این اساس در همه جا فرصت پیدا پس از آن فرمایشات روح پدید آورنده شد و چندین مرتبه به بیخ و گردن پنداران و روحورن کردن و همه را معلوم کردن در جلال این حوال، وضع ایران بر اثر جلال بین المللی اول فوق العاده بافت باز و اسفند بود خزانة مملکت همچنان خالی بود که پس از آن و غرافها و اندامها بجای پول مملکت و آجر و گاه میدادند

و سر بایزان در موقع بیکاری، هیزم شکتی و عملکی میکردند تا زنده گییشان ادامه شود آنوقت یک چنین افرادی میبایستی در یک چنان اوضاع پر آشوب از مرزهای ایران دفاع کنند

در تاریخ ۷ قوس ۱۲۹۹، وزیر دارائی تأیید سپیدار رسماً ضمن بیانیهای اعلام کرد که خزانه خالی است و نمیتواند از صدور پاره حوالجات و مخارج غیر ضروری از جمله شهریه خودداری نماید واضح است که ضعف عجیب و بی سابقه حکومت مرکزی در آن موقع موجب شده بود که سر بایزان روس و آلمان و انگلیس و عثمانی بقیسمت های مختلف ایران آمده و صد گونه تجاوز با مورد داخلی ایران بکنند

از طرف دیگر حکومت های ملوک الطوائفی هم آتش چنان هرج و مرجی را روشن کرده بودند که هیچکس به جان خود ایمنی نداشت

در فارس، خوزستان، کردستان، لرستان، آذربایجان،

این افراد، این بساط از بین رفت و برچیده شد، یکی پس از دیگری سر کوب شدند، باین کشتارهای دسته جمعی وقتها و خونریزیها خاتمه داده شد.

وقتی به آن دورنمای هولناک و وحشتناک، آنهم پس از ۴۰ سال نگاه میکنیم متوجه میشویم که ایران چه روزهای وحشت انگیزی را پشت سر گذاشته و مردم بینوا از چه جهنم سوزانی نجات پیدا کردند بهمین جهت بود که در آن ایام همین مجلس شورای ملی بریاست مرحوم مؤتمن - الملك رسماً از خدمات سردار سپه قدردانی کرد.

در سراسر ایران چراغانی نمودند و جشنها گرفتند و از ناجی ایران ستایش کردند، بدنمال آن سردار سپه و وزیر جنگ، بفرماندهی دلخوا و نجست ویزی و بعد بریاست حکومت موقتی سپس در سال ۱۳۰۴ تسلطت رسید. و اما خدمات اعلیحضرت فقید در سال ۱۳۰۴ تا سال ۱۳۲۰ طی ۱۶ سال مطلبی است که همه آقایان نمایندگان محترم از چگونگی آن اطلاع دارند.

رضا شاه برستیز روز افزون برای ایران کسب کرد. هر روز اعتبار و اهمیت ایران را در دنیا بیشتر نمود، بطوریکه روزنامهها و مطبوعات دنیا پیوسته درباره اقدامات اعلیحضرت فقید مقالات مفصل و مبسوطی مینوشتند و نطقهای پرشوری ایزاد میکردند که من در اینجا یکی از آنها را نقل میکنم، بر فسور (هوب) یکی از شخصیتهای برجسته امریکائی ضمن نطقی که در همان ایام در واشنگتن در یک اجتماع بزرگ اظهار داشت، چنین گفت «رضا شاه، پادشاه جدید ایران یکی از پهلوانان برجسته و آباد کننده دنیای قدیمست که بتازگی ظهور نموده است.

خیلیها این پادشاه را موسولینی آسیا مینامند و او مقایسه مزبور منصفانه نیست، پادشاه ایران هر دیست بزرگتر، عاقلتر از دیکتاتور ایتالیا - موسولینی از ناپلئون تقلید میکند. ولی پادشاه جدید ایران روش مستقل دیگری دارد و شب و روز برای سعادت ملت خود کار میکند. اوشخصی است مهربان و فعال و علاقمند به آبادی.

ایران اکنون در رأس حکومت خود پادشاهی دارد که یکی از قهرمانان و یکی از بزرگترین فرمانروایان است که ایران طی هر چند قرن یک بار در دامان خود پرورش میدهد».

گرگان، خراسان بلوچستان حکومتهای ملوک الطوائفی بانهایت قوت برقرار بود، و در حقیقت هر یک این مناطق بصورت یک کشور کوچک مستقل در آمده بود که بهیچوجه اعتنائی بحکومت مرکزی نداشت.

در یک چنین شرایط و اوضاعی بود که در سپیده دم سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان پهلوی فرمانده دیویزیون قزاق کودتا کرد، و با حمله بیاتحت و تصرف آن اولین قدم را برای خاتمه دادن بحجنگهای خانگی و برادر کشی و تجزیه ایران برداشت ازین پس رضاخان پهلوی که سمت وزیر جنگ را بعهده داشت یک سلسله کارهایی انجام داد که حضار محترم کم و بیش از چگونگی آنها اطلاع دارند.

اولین قدم را برای جمع آوری قوای متفرق ایران که از قزاق و ژاندارم و دستجات دیگر نظامی تشکیل شده بود برداشت، و آنها را بصورت واحدی در آورد. بعد برای حفظ امنیت ایران شروع بکار کرد و در شرق و غرب و شمال و جنوب ایران بیست سلسله جندهای وسیع مبادرت ورزید و باغیان و گردنکشان را بشدت سرکوب کرد و آنها را متواری نمود شهرهایی که در آتش ظلم و بیداد و غارت و چپاول غارتگران میسوختند، یکی پس از دیگری نجات یافتند، قافلههایی که بمحض خروج از دروازههای تهران در پشت خندقهای پایتخت، مورد دستبرد و حمله دزدان و راهزنان قرار میکردند، بجان و زندگی خود ایمن شدند.

باغیان با قدرتی مانند احسان الله خان، میرزا کوچک خان، اسمعیل آقاسمیقو، سید جلال چمنی، شیخ عبیداله شیخ عبدالقادر، شیخ خزعل، اشترار چهاردهی، سردار عشایر در فارس، حسام الدوله و سالار شجاع در خراسان و سیستان، سردار معزز بجنوردی و بالاخره رضا جوزانی و نایب حسین کاشی علم طغیان برافراشته و از هر سوسر - کشی آغاز نمودند و باغی دولت مرکزی بودند مخصوصاً در آذربایجان زنان و کودکان را در آتش زنده زنده میسوزاندند، پیر مردان را خفه میکردند، جوانان را از بالای کوهها دست بسته با عمای درها سرنگون میساختند.

این عقیده يك شخصیت عالیقدر امریکا درباره رضا شاه کبیر است خدمات اعلیحضرت فقید درباره لغو کاپیتو- لاسیون، احیای مالیه مملکت، ایجاد ارتش نوین، کشیدن راههای شوسه و خطوط مواصلاتی، اصلاح اقتصادیات کشور، ایجاد نیروی دریائی و هوائی، توسعه فرهنگ و ایجاد مدارس بسیار و دانشگاه و همچنین ایجاد کارخانه های جدید و توسعه صنایع و ایجاد راه آهن سراسری ایران آزادی بانوان و اصلاحات انسانی در کلیه امور و شؤون کشور و آبادی و عمران شهرها و نقاط مختلف مملکت، مسائلی است که همه آقایان از چگونگی آن اطلاع دارند باینجهت جای آن دارد که ما اعلیحضرت فقید را بنیان گزار ایران نوین بدانیم، خدمات رضاشاه کبیر در تاریخ- ترین ادوار تاریخ قرن اخیر موجب شده که برخی از مستشرقین او را شبیه شارلمانی در فرانسه، ژرژ واشنگتن در امریکا، فردریک کبیر در آلمان، پتر کبیر در روسیه آتاتورک در ترکیه بدانند.

بنابر این جای آن دارد که در چنین روز ده مصادف با روز تولد اعلیحضرت رضاشاه کبیر است ما از این قهرمان بزرگ آزادی بخش یاد کنیم و بروح پرفروش او درود بفرستیم (صحیح است) خوشبختانه راهی را که اعلیحضرت فقید پیمودند فرزندان ما مکار ووالا کپیر ایشان، اعلیحضرت محمد رضاشاه پهلوی دنبال نمودند (صحیح است) و درست ترین و تاریکترین ادوار تاریخی که مفاخر جنده عالمسوز بود و سراسر جهان در آتش جنگ و خونریزی میسوخت کشور ما را از اضمحلال و تجزیه نجات دادند و يك ایران آباد و آزاد و مستقل بوجود آوردند که روز بروز وضع آن بهتر و درخشانتر میشود و نقش مهم و اساسی خود را در کاروان ملل مترقی دنیا بنحو شایسته ای ایفا میکنند.

باعرض تشکر از نمایندگان محترم که اجازه فرمودند این عرایض ادا شود. (احسن)

۴- طرح و تصویب صورت مجلس

رئیس - وارد دستور میشود

پورسرتیپ - بنده راجع به صورت جلسه يك

عرضی داشتم

رئیس - بفرمائید

پورسرتیپ - عرض کنم بنده در جلسه قبل تذکر نظامنامه ای عرض کردم متأسفانه هم بیانات اجل عالی و هم عرض بنده و هم عین ماده آئین نامه در روزنامه های اطلاعات و کیهان و سایر روزنامه ها نبود و مطلب دیگری نوشته بودند خوانستم عرض کنم که غرض بنده آن نبود با اجازه حضرتعالی توضیحی دارم که به مخبرین میدهم.

رئیس - من این جا مکرر گفته ام آقایان هم توجه بفرمایند که مطالبی که روزنامه ها نسبت به نطق یاجریانات مجلس مینویسند برای ما سندیت ندارد من بزودی انشاءالله يك روزنامه مجلس درست خواهم کرد که هر روزی که مجلس تشکیل میشود نطق آقایان نمایندگان در عصر همانروز بدون کتم و زیاد منتشر شود (نمایندگان - بسیار خوب، انشاءالله) بعنوان روز نامه مجلس اینکار را خواهم کرد چون دیدم که در نطق بنده هم قانون اساسی را قانون اساسی نوشته اند. آقای فرامرزی

فرامرزی - چون جنابعالی هم فرمودید بنده هم لازم دانستم عرض کنم الان ۵۰ سال است در ایران نطق نمایندگان را درست مینویسند همینطور است اسم خود من را اشتباه نوشته اند باسم بنندگان ائمه اسم میگذارند مثل عبدالحسن و عبدالرضا اما عبدالحسن تا بجای نگذاشته اند حالا خواهش میکنم اسم من را با عبدالحسن کمیدینا عبدالرحمن که اسم من است.

رئیس - آقایان اطلاع دارند که این صورت جلسه چاپ قطعی نیست اگر اصلاحاتی باشد در چاپ دوم اصلاح میشود. آقای کاظم مسعودی

کاظم مسعودی - بنده عرض کردم که دستور از دست رادمش گرفته اند اینجا نوشته شده دکتر رادمش خیلی زحمت کشیده.

رئیس - فرار هم نبود که این حرفها را بنویسند، از این بعد بیاناتی که مربوط بنطاق نیست نباید بنویسند در صورت مجلس دیگر نظری نیست (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد.

۴ - طرح لایحه يك دوازدهم بودجه کل کشور

بابت فروردین ۱۳۴۰ و به ارسال مجلس سنا

رئیس - يك دوازدهم مطرح است. آقای موسوی

بفرمایند

سید اسداله موسوی - باینکه بنده میدانم که تقدیم این لایحه از طرف دولت به مجلس شورای ملی بحکم ضرورت و بر حسب اضطرار بوده است اما از نقطه نظر اینکه اصولاً بنده همیشه با تقدیم لایحه يك دوازدهم مخالف بوده ام، و خاصه اینکه این روش مربوط بیک دوران و زمانی بوده است که متأسفانه خاطرات خوبی از آن نداریم و هیچ وجه تصور نمیروم که چنین وضعی برای ما در بین باشد و باینکه خود بنده هم با توجه باین ضرورت بقوریت لایحه رای دادم و چنانچه جناب آقای وزیر دارائی اطمینان قطعی بدعند که این روش تکرار نخواهد شد بهمین لایحه هم بسهم خود رای خواهم داد از نقطه نظر اصول و حفظ عقیده همیشگی خواستم این مقدمه را عرض نموده باشم اما اینکه اکنون مخالف اسم نویسی کردم خواستم با استفاده از فرصت با حضور جناب آقای نخست وزیر یکی دو مطلب را بعرض مجلس محترم شورای ملی برسانم یکی از مطالبی که همیشه مورد ابتلا و گرفتاری مسکن بوده بنظر بنده نامنظم بودن وی ترتیب بدین وضع استخدام در دستگاههای مختلف کشور است آقایان سابقه دارند که این مطلب مکرر مورد بحث قرار گرفته و دولتها همیشه مذاکراتی شده و تصمیماتی گرفته اند اما متأسفانه تاکنون راه حل صحیحی برای رفع این مشکل و خاتمه دادن باین هرج و مرج وضع استخدام پیدا نشده است.

در برنامه دولت یکی از مواد آن توجه کردن باین مطلب بوده و اطمینان هست با وعده صریحی که جناب آقای نخست وزیر فرمودند در آتی نزدیک لایحه جامعی تقدیم بشود و برخلاف گذشته که دولت لایحه ای هم در این باب داد ولی موجبات گذراندن آن فراهم نشده بود این مرتبه امیدواریم موجبات عملی آن فراهم باشد و هر چه رود باین وضع مهم خاتمه داده شود و چون در لایحه کلیه مزایای کارمندان دولت ذکر شده مورد دارد عرض کنم که در مورد تقسیم مزایا و عیدیها متأسفانه اخیراً یک تبعیض و بی توجهی با صدور تصویب نامه ای فراهم شده است که اسباب ناراحتی جمع بسیار زیادی از کارمندان دولت در خوزستان شده مطلب از این قرار است که عده زیادی از

کارمندان بومی و غیر بومی دولت در خوزستان از سال ۲۲ علاوه بر ۴۰ درصد بعنوان مزایای خارج از مرکز ۴۰ در صدمه به میزان فوق العاده بدی آب و هوا میگردانند البته شرط استفاده کارمندان بومی انتقال از شهر محل تولد خود بشهر دیگر خوزستان بوده است فقط عده قلیلی از کارمندان بومی که اگر اشتباه نکنم منحصر بود بکارمندان وزارت دارائی و فرهنگ و نسبت و تلکراف که از این مزایا استفاده نمیکنند که از چند سال پیش باین طرف تقاضای رسیدگی داشتند و از دولت استدعا میکردند که باین تبعیض را مرتفع کنند و استدعای آنها این بود ماهه ۵۵ آئین نامه مزایا را اصلاح کنید که البته این مزایا هم تقریباً به ۶۰ درصد از مستخدمین بومی از جهت کمبود بزرگی آنها داده میشود بآن ده درصد دیگر هم داده بشود، دولت ها هم مکرر در این باب با نظر مساعد میگردانند و وعده انجام میدادند و مکرر کمیسیونهای در اجتهاد و بررسی تشکیل میشد و چند بار از طرف وزارت دارائی طرح اصلاح آئین نامه به نسبت و بررسی تقدیم شد و آن تصویب و بررسی بعنوان نقص وعدم کفایت در مرتبه وزارت دارائی فرستاده میشد ولی در تمام این مراحل و ارسال سرسولات نظر بهبود وضع مردم بود، نظر این بود که آن تبعیض مرتفع و آن دهنه زد هم مثل آن نبود درصد استفاده کنند اما متأسفانه برخلاف انتظار و برخلاف توقع بجا و صحیح مردم و برخلاف مواعید کتبی که داده شده بود در ماههای اخیر تصویب نامه ای صادر شد، که کلیه کارمندان بومی خوزستان را از استفاده کردن از ۴۰ درصد بعنوان مزایای بدی آب و هوا محروم ساخته است در این تصویب نامه نه تنها این بی توجهی نسبت بزندگی و معاش عده زیادی از کارمندان دولت شده بلکه همسران کارمندان غیر بومی دولت که در وزارت فرهنگ خدمت میکنند نیز بعنوان اینکه همسرشان باین عنوان از این مزایا در دستگاه دیگر دولت استفاده میکنند نمیتوانند استفاده کنند، توجه بفرمائید جناب آقای وزیر دارائی، نه تنها این بی توجهی با متزلزل کردن جمع زیادی از کارمندان دولت که در وزارت فرهنگ خدمت میکنند بعنوان این که همسرشان در دستگاه دیگر دولت از مزایا استفاده میکنند از استفاده کردن از این مزایا محروم کرده اند که بسیار

جالب و اسباب تأسف است که حتی خدمتگزاران جزء اعم از بومی و غیر بومی که عده‌ای از آن‌ها مخصوصاً غیر بومیان آنها از این مزایا استفاده می‌کردند در این تصویب نامه اخیر از استفاده کردن از این مزایا محروم شده‌اند و شاید اصلاً فراموش شده که ذکری راجع بآن‌ها بشود، بنده یقین دارم اگر جناب آقای نخست‌وزیر در موقع طرح این تصویب‌نامه باین تفصیلی که بنده توضیح عرض کردم توضیح بحضورشان داده میشد و همچنین بسایر آقایان وزراء شاید هیچگاه اقدام بصورت چنین تصویب‌نامه‌ای که خلاف منطق بوده نمی‌نمودند و در این شب عید زنده گانی یک عده زیادی را نازاحت نمی‌کرد و یک حق مکسبی که از ۱۸ سال به این طرف برای مستخدمین دولت ایجاد شده است از بین نمی‌بردند ممکن است طرفداران این تصویب‌نامه بگویند تمام نقاط خوزستان بدآب و هواست و بنابراین بعنوان مزایای بدی آب و هوا نمیشود کمک کرد قطع نظر از اینکه حقوقی است که از ۱۷ سال باینطرف داده شده است برنامه و هدف دولت ایجاد میکند که زنده گانی مستخدمین بهتر بشود و بنابراین شرط استفاده هم انتقال از شهری بشهر دیگر بوده است مبنای اصلی بر این کمک هم کمکی به بهبود زندگی با توجه به کمی حقوق بوده است در این صورت بنظر بنده هیچ عادلانه نبوده و نیست که این تصویب‌نامه اجرا بشود و اسباب تزلزل و نازاحتی جمع زیادی از مستخدمین بشود، برای نمونه عرض میکنم مستخدمی از یکی از شهرهای خوزستان بخرمشهر منتقل شده و در دارائی آنجا خدمت میکند و عهده‌دار انجام شغل حساسی هم هست قبل از تصویب نامه اخیر ۹۵۰ تومان حقوق می‌گرفته و با صدور و اجرای این تصویب نامه ۶۰۰ و خرده‌ای تومان بیشتر باو عاید نمیشود در حالی که حداقل ۵۰۰ تومان از این محل را باید برای کرایه مسکن بدهد چطور میتواند انتظار داشت که با صد تومان معاش خود و عائله‌اش را تأمین کند و با تقوی و فضیلت خدمت خود را انجام دهد اگر در این تصمیمات حساب‌زنندگی مورد نظر باشد بنظر بنده خیلی بهتر است و مسلماً چنین بی‌توجهی‌هایی پیش نیامده بهر حال ابلاغ این تصویب نامه هم چنانکه عرض شد اسباب نازاحتی و نگرانی عده زیادی از کارمندان دولت

بخصوص طبقه شریف و خدمتگزار و زحمتکش فرهنگ که خدماتشان را در کمال سختی و صعوبت خود و همسرانشان انجام میدهند گشته مخصوصاً از جناب آقای نخست‌وزیر استدعا دارم و موکداً تقاضا میکنم قبل از پایان سال امر بفرمایند باین تصویب نامه رسیدگی و با تجدیدنظر مقتضی با توجه بسوابق و خواسته‌های آن ده درصد رفع این نگرانی بفرمایند و طوری ترتیب کار داده بشود که این تزلزل خاطر که در جمع زیادی از مستخدمین دولت پیدا شده که از نظر بنده قابل ملاحظه است هر چه زودتر رفع شود، نکته دیگری که مربوط باین موضوع است عرض میکنم وزارت دارائی بنظر بنده کار خوبی کرده و یک ماه عیدی به مستخدمین جزء خود در خوزستان داده است شاید وزارت گمرکات و انحصارات هم این کار را کرده باشد اما متأسفانه وزارتخانه‌های دیگر مثلاً وزارت پست و تلگراف که مستخدمین جزء آنجا با نهایت عسرت‌زندگی میکنند و مستحق هستند چنین توجهی درباره‌شان نشده بنده ابتدا عرض کردم که اقدام وزارت دارائی بسیار خوبست ولی این اقدام خیلی خوبتر خواهد بود که تمام دستگاهها این عیدی را به مستخدمین خود مرحمت کنند (صحیح است) با اینکه جداً مصر هستم و عرض کردم اگر قرار مساعدت هست و مقدور هست بهتر است که تمام دستگاهها یک روش متحد داشته باشند بنده باز تأکید میکنم که طرفدار ندادن عیدی نیستم و اصرار دارم در اعطای این عیدی و پاداش. اما واقعاً اگر مقدور نیست باید صورت مشابهی داشته باشد اینست که استدعای خود را تکرار میکنم و استدعا میکنم از جناب آقای نخست‌وزیر توجه بفرمایند و اطمینان بدهند که این نگرانی مستخدمین مخصوصاً مستخدمین فرهنگ که بنظر بنده مانند سرباز در نقاط بدآب و هوا و سخت و صعب مملکت و نقاط مرزی خوزستان خدمت خودشان را با کمال شرافت انجام میدهند رفع فرمایند، مطلب کوچک دیگری که باید بعرض برسانم از نقطه نظر اهمیت اینست که شاید آقایانی که بخوزستان تشریف برده‌اند توجه حاصل فرموده‌اند که همیشه در طرفین رودخانه کارون جمع زیادی از مردم بی‌سرو سامان در زیر چپ‌راهی زندگی میکنند و متأسفانه این وضع قابل کمال تأسف و تأثر بوده در یکماه اخیر بواسطه بارندگی

زیاد و طفیان رودخانه کارون زندگی آنها بهم خورد و آن کلبه ها و آن خانه های چیری هم از بین رفت آقای استاندار شرافتمند خوزستان جناب آقای غلامرضا خان فولادوند که در عمل بنده دیدم مرد بسیار صدیق و شریفی هستند و قصد بنده هم مجامله از شخص در پشت تریبون نیست با استفاده از قانون اختیارات استانداران اقدامی کردند و این مردم پراکنده و بی سر و سامان را در یکی از قطعات اراضی واقع در سمت شرق اهواز که خالصه بود و دولت آن اراضی را مال خودش میداند و شاید آنطور باشد سکونت دادند، این مردم مردمی هستند که بواسطه فقر و مسکنت و مشکلات زندگی در نقاط دور دست و بدو راهات نتوانستند بمانند و برای انجام کار عملگی یا کار دیگری که برایشان مقدور باشد آمده اند در اهواز و چون جایی نداشته اند نزدیک رودخانه همیشه زندگی میکرده اند و با استفاده از این پیش آمد توانسته اند تعیین مکان بدهند و در خوزستان صاحب مکان شدند نظر این بود که با آنها هر کدام در حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ متر از این اراضی خالصه واگذار کنند تا با ترتیباتی بتوانند برای خودشان خانه و مسکن بسازند تا کنون از طرف وزارت کشاورزی و خالصه در این باب اقدامی نشده چون این ها مردمانی هستند که بسیار مستأصل و پوریشان و مردمانی هستند که از هر حیث قابل عنایت هستند. با توجهی که اعلیحضرت همایونی برای آسایش و رفاه عامه مردم دارند و یقین دارم که جناب آقای نخست وزیر هم مخصوصاً برای مساعدت باینگونه مردم همه گونه آماد و حاضر هستند خواهش میکنم دستور بفرمائید وزارت کشاورزی بهر نحو و تشریفات که ممکن است زودتر نتیجه گرفته شود طریق واگذاری این اراضی را باینگونه اشخاص بترتیبی که صلاح میدانند فراهم کنند بیشتر از این عرض نمیکنم و باقی وقتم را با آقای پورسررئیپ تفویض میکنم.

رئیس - در این جا وقتی نمیشود بکنسی داد جناب عالی تا نیم ساعت میتوانید صحبت کنید قابل انتقال نیست خودشان هم میتوانند صحبت کنند. آقای اردلان بفرمائید.

اردلان - آقای رئیس آقایان نمایندگان اینکه بنده بنام موافق مشروط ثبت نام کردم از این نظر بود که نسبت بلا یحه يك دوازدهم موافقم برای اینکه آقای وزیر

دارائی که در امور مالی وارد هستند تشخیص دادند که رسیدگی مجدد بارقام بودجه لازم است و بعد هم اضافه میکنم که نسبت در آمدش بالاخص حاجت بمطالعه خیلی دقیق دارد برای اینکه ارقامی که نزدیک بحقیقت نیست در طرف در آمد پیش بینی شده و این دلیل موافقم بود با لایحه يك دوازدهم شرطی که گذاشته ام برای اینست که يك کلمه يك عبارت زائد در این ماده واحد دیده میشود که تا بحال سابقه نداشته است و آن عبارت مخارج غیر مستمر است غیر مستمر همانطوری که عبارت بیان میکند مربوط بمخارجی است که در بودجه یکسال نوشته میشود و مستمر خرجهایی است که دوام دارد و خواهد داشت بنا بر این شایسته نیست آنچه که جهت یکسال صرف میشود و در سال ۳۹ در بودجه منظور شده در لایحه يك دوازدهم ۴۰ هم اعتبار داده شود من باب مثال چند قسمت را برای روشن شدن خاطر آقایان عرض میکنم فرض بفرمائید که يك متخصص خارجی را دولت برای یکسال استخدام کرد اگر این مرد آمد و رفت سال دیگر احتیاجی بوجود آنچنان متخصص نیست لذا يك دوازدهم حقوق این فرد دلیلی ندارد که اعتبار داده شود یا اینکه ماشین آلای که دولت میخواسته است برای دخانیات بخرد سفارش داده شد این ماشین آلات آمد نصب شد چنین ماشین آلای در سال دیگر لازم نیست خریداری شود بنا بر این در يك دوازدهم ضرورت ندارد بعلاوه اگر در ماده واحده ای که در گذشته تقدیم شده ملاحظه شود به هیچ وجه نگفته غیر مستمر، غیر مستمر درش دیده نمیشود بنده باینکه حافظه ام اجازه زیاد نمیدهد فکر کردم چنین چیزی سابقه ندارد و مع الوصف برای اینکه مطمئن شوم بدقت مجلس شورای ملی مراجعه کردم و لایحه ماده واحده ای که در سال ۱۳۲۳ برای سه ماه اول سال تقدیم شده بود خواندم غیر مستمر درش نبود بنا بر این برای حسن پیشرفت کار و سرعت عمل از آقای وزیر دارائی خواهش میکنم کلمه غیر مستمر را اراضی بشوند که حذف کنیم و ماده واحد مطابق سنت قدیمی سنت قدیمی مجلس شورای ملی بتصویب برسد خاصه اینکه در نطقی هم که در جلسه گذشته فرمودند مثل اینکه خودشان توجه فرمودند و بدو دلیل ذکر کردند که البته آقای دکتر دادفر توضیح دادند يك دلیل ضرورت

نداشتن و دلیل دومش این است که در صورت مجلس مینویسد و بنده فرانت میکنم از بعد هم انواع مخارج مستمر داریم که از اول سال شروع میشود، پس توجه فرموده‌اید که غیر مستمر نبایستی در لایحه يك دوازدهم گذاشته شود بنده عرض دیگری ندارم.

رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی «شعاعی» - راجع به موضوع يك

دوازدهم دو نفر از آقایان نمایندگان صحبت‌هایی فرمودند یکی از آقایان راجع بموضوع استخدام و چند مثالی هم ذکر فرمودند، موضوع هرج و مرج استخدام که این کلمه بنظر بنده مناسب بود با توجه باینکه هرج و مرج قانونی است یعنی قوانینی داریم که ایجاد این هرج و مرج را کرده بطور کلی باستحضار خاطر آقایان میرسانم که موضوع استخدام و قانون جدید آن در دست مطالعه است و از مدتی قبل دولت مشغول این کار بوده و این کار ادامه دارد و امیدوارم که این کار خیلی زود انجام بشود موضوع دیگری که فرمودند در مورد تبعیض مزایا بود همانطور که در اصل حقوق‌ها تبعیض هست البته در مزایا هم وجود دارد این را نمیشود منکر شد و باید هم اینها اصلاح بشود راجع به محروم شدن کارمندان بنده این را نمیدانم چطور بوده است که يك کارمندی در يك جائی بوده و يك چیزی میگرفته و در همانجا بهش گفته‌اند که دیگر نگیر مگر اینکه این آدم تغییر کرده باشد کارش و از جائی بجای دیگر رفته باشد. علی‌ای حال بنده بحث زیادی روی آن نمیکنم برای اینکه خود موضوع ونه علت را میدانم و اگر چیزی باشد نباید در جریان کار اصلاح شود.

يك مطلب دیگر راجع به همسران کارمندان دولت که منتقل میشوند فرمودند این را دو عین حال که تصدیق میکنم که شاید وجود داشته باشد ولی توجه آقایان را جلب میکنم که خود این موضوع اشکالات زیادی در کار خدمت و طرز استفاده از مأمورین ایجاد کرده مأموری خودش در اداره‌ای کار میکند و همسرش در فرهنگ، این مأمور بالضروره باید يك جائی برود. همسرش می‌آید التماس و زاری میکند توسل و تشنگی میکند که شوهرم رفت مرا هم بفرستید آنجا در حالیکه شاید وجودش جائی که هست ضروری‌تر است.

در صورتیکه اغلب خودشان قبلاً تعهد میکنند که ما صرف نظر میکنیم از اینکه با همسران خود زندگی کنیم علی‌احوال این فرمایشات فرمایشاتی بود که خارج از يك دوازدهم بود (موسوی در بودجه تمام مطالب را می‌شود گفت) ولی بطور کلی تمام مزایا در این قانون جدید رعایت خواهد شد و امیدوارم که تمام این اشکالات بر طرف شود. موضوع خالصه را هم که فرمودند گزارش رسیده و امیدوارم که این جریان هر چه زودتر درست شود فرمایشات جناب آقای اردلان را هم اولاً من اظهار تشکر میکنم از اظهار محبتی که بمن فرمودند و اما راجع بمخارج غیر مستمر که فرمودند جلسه قبل هم یکی از آقایان فرمودند که شما آخر فروردین برای اینکه حقوق بپردازید احتیاج بقانون دارید و بنده عرضم این بود که خیر ما مستمراً از اول فروردین خرج داریم نه اینکه این قانون فقط برای مخارج مستمر است، مخارج غیر مستمر هم ضروری است مثلاً فرض کنید فلان بنا دارد ساخته میشود ما نمیتوانیم این را ولش کنیم توی برف و باران تا بودجه تصویب شود این جزء مخارج غیر مستمر است یا هلبوس فلان دستگاہی که در سال دو مرتبه باید داده شود اینها در موقع خودش باید انجام شود بنده هم تعجب میکنم که جناب آقای اردلان فرمودند که در لایحه يك دوازدهم در ۱۳۲۳ دلمه غیر مستمر است بهتر حال گره‌ها گذاشته نشده بود شاید سهوی بوده است برای اینکه ضرورت دارد اگر نگذاریم تا لایحه می‌ماند.

يك مطلب دیگری هم فرمودند که متخصصی که يكسال کار کرده و رفته و بیا مایشینی که يكسال خرید شده دیگر مورد احتیاج نیست که خرج آن در بودجه گذاشته شود، این صحیح است و ممکن است در لایحه ۳۹ از این چیزها بوده است ولی ما دیگر این را خرج نمیکنیم ما در اینجا میگوئیم با رعایت قوانین و مقررات قانونی که برای آن سال بود البته آن خرج در سال ۴ نمیتواند عملی شود، این متخصص که رفته دیگر استفاده نمیکند بنا بر این از این جهت حضرتعالی مطمئن باشید که سوء استفاده از این قانون نخواهد شد.

اما راجع به اینکه در آتیه تکرار نشود حضرتعالی فرمودید و بیا یکی از آقایان دیگر فرمودند، بودجه کل

مقدم و عقیده دارم که جناب آقای شماعی مردی بصیر و مطلع و وارد بامور وزارت دارائی هستند و بنده فکر نمی‌کردم نه ایشان این قدر شجاعت داشته باشند که بعد از آقای ضرام پست وزارت دارائی را قبول بفرمایند چون وزارت دارائی دیگر باقی نمانده که ایشان چیزی قبول کنند ...

رئیس - راجع به کفایت مذاکرات باید صحبت کنید.

پورسرتیب - بنده مخالفتم را پس میگیرم، خواستم این تذکرات را بدهم.

رئیس - پس گرفتن هم ندارد و رأی گرفته میشود به کفایت مذاکرات در کلیات. آقایان موافقین قیام کنند (اکثر برخواستند) تصویب شد. رأی گرفته میشود به ورود در ماده واحده آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است. آقای پورسرتیب شما نام نویسی کرده اید البته اول اشخاصی که در بر گرفته موافق و مخالف اسم نویسی کرده اند صحبت میکنند و بعد نوبت سایر اجازه ها میرسد. آقای پورسرتیب بفرمائید.

پورسرتیب - همانطور که عرض کردم اگر بنده آقای شماعی را نمی شناختم خیال میکردم چون وارد بامور وزارت دارائی نیستند از این جهت وزارت دارائی را قبول کرده اند.

رئیس - اساساً در اینجا کر معایب و محاسن و یا محاسن و اشخاصشان مجلس نیست مطالب را بگوئید.

پورسرتیب - جناب آقای وزیر دارائی که تشریف دارند بنده میخواهم عرض کنم که وزارت دارائی اصلاً اداره وصول ندارد، شما فقط دستگاه خرج دارید وزارت دارائی شروع کرده در تمام مملکت یک ساختمانهایی میکنند پول اینها را از کجا میآورند؟ خواسته اند ۶۳ میلیون بکار مندان، به آنهائی که حقوقشان تا چهارصد تومان است کمک کنند بعد آمده اید دکان باز کرده اید و خودتان لوبیا میفروشید عوض کمک، مثلی داریم ما، عرض کنم اینجا از خودم حرف میزنم میگویند اعلیحضرت عادل کریمخان زند وقتی آمد و سلطنت را گرفت، ضمن اینکه اثبات سلطنت را میکرد یک فوش هم آوردند، او پرسید این چیست؟ گفتند این فوشی است که شکار میکند. گفت خوب بعد چه میکنند؟ گفتند

در دست تهیه است و شاید قبل از نوروز تقدیم شود و امیدواریم دیگر احتیاج پیدا نشود به این کار اما راجع به حقوق مکتسب کارمندان، آن مرتب داده میشود و هیچوقت کسر نمیشود. راجع به تصویب نامه هم باید گفت این تصویب نامه و نظایر آن و قوانین مختلفی که هست مجموعاً آن حالت هرج و مرجی را که فرمودید بوجود آورده همه اینها زائیده آن امر است ولی آنچه مسلم است این است که آن حقوقی که به کسی تعلق میگیرد این حقوق باید پرداخت شود ولی حضرت تعالی اگر مورد خاصی در نظر تان است آن مورد را بفرمائید تا رسیدگی بکنیم اگر استحقاق داشته باشد میگویم بهش بدهند.

رئیس - پیشنهادی رسیده راجع به کفایت مذاکرات قرائت شود.

(شرح زیر قرائت شد:)

مقام منبع ریاست محترم مجلس شورای ملی پس از صحبت کردن بک نفر مخالف و یک نفر موافق اینجانب پیشنهاد کفایت مذاکرات را مینمایم. دکتر موسوی اصفهانی

رئیس - آقای موسوی توضیحی راجع به پیشنهادتان دارید بفرمائید.

دکتر موسوی اصفهانی - بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات در یک دوازدهم کردم

رئیس - در کلیات یک دوازدهم

دکتر اصفهانی - بله، برای اینکه اول وقت کم است و ثانیاً لایحه باید برای اظهار نظر مشورتی به مجلس سنا برود و دوباره بر گردد و با این وقت کم خوب است که آقایان با کفایت مذاکرات در کلیات موافقت بفرمائید. (صحیح است)

رئیس - آقای پورسرتیب مخالفید؟ بفرمائید

پورسرتیب - عرض کنم بنده مخالفتم برای این بود که یک تذکرات و یک عرایضی خدمت جناب آقای وزیر دارائی دارم از این جهت تقاضا میکنم اجازه داده شود صحبت کنیم و اینکه آقای دکتر موسوی فرمودند باید به سنا برود و بر گردد نظر سنا در بوده است صوابی نیست نظر مشورتی است درستاً گیزی ندارد. خواستم عرض کنم بنده

گوشت شکار را بهش میدهند میخورد. گفت خوب ولش کنید که خودش بگیرد و خودش بخورد.

که پیشنهاد حذف خواهم داد.
رئیس - اگر پیشنهادی دارید بدهید چون ایشان بعنوان مخالف صحبت کردند و نفر مخالف پشت سر هم نمی‌توانند صحبت کنند ولی می‌توانید پیشنهاد بدهید پیشنهاد های رسیده قرائت می‌شود (بشرح زیر قرائت شد:)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میکنم ماده واحده بشرح زیر اصلاح شود.
وزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و مزایای کارمندان و خدمتگزاران و مصارف مستمر و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاهها و شرکتهای دولتی و سایر مخارج فروردین ماه ۱۳۴۰ کشور براساس قانون بودجه سال ۱۳۳۹ تا حدود يك دوازدهم اعتبارات بودجه سال مزبور پرداخت نماید. د کتر جهانشاهی.

رئیس - آقای دکتر جهانشاهی

د کتر جهانشاهی - بنده بنظر آمد که يك پیشنهاد اصلاحی بدهم برای اینکه در این ماده واحده جمله ای ذکر شده که شاید لازم باشد و نه فقدانش در اساس کار اشکالی بوجود می‌آورد و آن اینست که از محل درآمد عمومی و شاید در جریان کار باین اشکال برخوردیم که يك مقدار از مخارج یا درآمدهای خصوصی هست که درآمد آن گرفته میشود و در خرج معینی مصرف میشود و بعضی از مؤسسات و شرکتهای درآمد های خصوصی دارند که از آن در آمد ها خرج میکنند و گمان میکنم اگر این قسمت بماند بعداً اشکالی تولید میکند همیچ قدر که بطور يك دوازدهم گذاشته شود که خرج شود نظر تأمین میشود بدون اینکه این مانع وجود داشته باشد که درآمدهای اختصاصی نباید صرف این مخارج شود. گمان میکنم اگر موافقت فرمایند به این ترتیب اصلاح شود در عمل هم راحت تر خواهد بود و هم عملی تر و الا اشکالی هست که مخارج خصوصی را نمیتوانیم بکنیم.

رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی - دو مطلب بود، یکی فرمایشات جناب آقای بور سر تیب که البته هر غلط کاری شده باشد تعقیب خواهد شد و اگر تقصیری شده باشد مسلماً تعقیب میشود

حالا شما بروض اینکه ماهی دویست تومان بفلان کارمندیالپسانسیه بدهید ۶۵ میلیون تومان در اختیار آقا جواد خان طباطبائی میگذازید، سرفقلى میدهید دستگاه خرید راه میاندازید، همه این کارها را میکنید که به کارمند دویست تومان بدهید که توی بازار آنرا شصت تومان هم نمی‌خرند بنده عرض میکنم که وزارت دارائی از مردم چه مالیاتی میخواهد بدهند، شما که خودتان بقالی و عطاری و پارچه فروشی باز میکنید پس مردم دیگر چه کارهائی باید انجام بدهند.

خدا بیا رحم کرد، اگر زرغام میماند بنده فکر میکنم کار بجائی میرسید که ما در وزارت دارائی یا فلان وزارتخانه دیگر بجای اینکه وزیر را پشت میز وزارت ببینیم او را پشت دکن می‌دیدیم که پیش بند بسته و دارد ماست می‌فروشد.

این وضعی بود که بوجود آمده بود، باید عرض کنم جناب آقای شعاعی بنده بشما تبریک عرض میکنم زیرا اولین ابلاغتان ابلاغ بر کناری سر تیب نویسی بود از ریاست شینلات، با عملی که او در خرید برنج کرد. شما این پرونده را چه کرده‌اید؟ این پرونده باید تعقیب شود و مجلس باید از آن مطلع بشود.

رئیس - آقای پور سر تیب يك دوازدهم مطرح است. پور سر تیب - الان عرض میکنم آقای زرغام به کارمندان و رؤسای ادارات وزارت دارائی ابلاغ کردند که قانون یعنی من! بنابر این قانون در وزارت دارائی نخواهد توانست عمل شود.

اول باید وزارت دارائی را شما اصلاح کنید و وضعی بوجود بیآورید که قابل دوام باشد و بتوانید پول بگیرید که بعد ما اجازه بدهیم آن پول را خرج کنید شما الان این يك دوازدهم را که میگیرید باید این مبلغ کلی را بدهید آقا جواد خان که برود پتیر بخرد (احسنست)

رئیس - آقای محمد علی مسعودی (گفته شد نیستند) آقای د کتر موسوی مخالفید یا موافق؟

د کتر موسوی اصفهانی - بنده با يك قسمتی مخالفم

نه تنها در يك وزارتخانه بخصوص و يا در يك مورد خاص این در تمام موارد كلي است و این يك جواب كلي بود به فرمایشات شما که عرض کردم ، موضوع دوم که فرمودند گذاشته شده در آمدهای عمومی و ما وقتی میگوئیم در آمدهای عمومی منظور همه در آمد هاست ، البته يك در آمد های اختصاصی هم هست که برای همان موارد است ولی وقتی گفته میشود در آمد های عمومی منظور همه اینها بوده . معذرا اشکالی ندارد که این را قبول کنیم .

رئیس - پیشنهاد فراتر میشود تا رأی گرفته شود به پیشنهاد آقای دکتر جهانشاهی .

(پیشنهاد آقای دکتر جهانشاهی مجدداً بشرح سابق قرائت شد)
وزیر دارائی - بنده عرض کردم که موافقم این قسمت گذاشته شود .

رئیس - رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای دکتر جهانشاهی آقایان موافقین قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . پیشنهاد دیگر قرائت شود (بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی - پیشنهاد میکنم قسمت اخیر لایحه پیشنهادی دولت مربوط به وصول درآمدها حذف شود . د. دکتر موسوی

رئیس - این پیشنهاد با توجه به پیشنهاد اولیه که تصویب شد حالا دیگر موردی ندارد چون مجلس رأی داد و بعلاوه پیشنهاد حذف توضیح ندارد . پیشنهاد دیگر قرائت شود (بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم عبارت (و غیر مستمر) از ماده واحده

يك دوازدهم حذف شود . محمود بهمن یار
رئیس - آقای بهمن یار بفرمائید .

بهمن یار - عرض کنم در مورد هزینه های غیر مستمر آقای اردلان يك شرحی اینجایان کردند . البته هزینه های غیر مستمر برای يكماه نیست بلکه يك هزینه بخصوصی است برای موضوع بخصوصی که در بودجه پیش بینی میشود این است که بنده فکر میکنم ضمن ماه فروردین احتیاجی به پرداخت هزینه غیر مستمر نیست و اگر موافقت کنید برای ماههای بعد باشد .

رئیس - این يك پیشنهاد اصلاحی است به پیشنهادی که مجلس تصویب کرد چون غیر مستمر را مجلس رأی داد بنابراین دوم مرتبه رأی گرفتند مورد اشکال است . پیشنهاد آقای دکتر جهانشاهی را مجلس تصویب کرد .

بهمن یار - به احترام رأی آقایان بنده پس میگیرم .
رئیس - بنابراین همان پیشنهاد آقای دکتر جهانشاهی بجای ماده واحده برای اظهار نظر به مجلس سنا فرستاده میشود .

تهیه کننده موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه
رئیس - فعلاً کاری نداریم آقایان زودتر کمیسیونها را انتخاب کنید . همین امروز میتوانید اعضا را انتخاب کنید تا هیأت رئیسه را هم شنبه انتخاب کنند . جلسه را ختم میکنیم . جلسه روز شنبه خواهد بود ساعت هونیم که این لایحه به مجلس سنا فرستاده میشود از مجلس سنا برسد و برای رأی نهائی آماده باشد .

(مجلس يك ربع ساعت پیش از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت